

Att skriva testamente och samboavtal är som att ha en försäkring.”

Annika Johansson

Se över det juridiska om du flyttar ihop. Det är viktigt att känna till exempelvis arvsregler både med gemensamma barn och särkullbarn. Foto: Bildbank

Stor skillnad vara sambo eller gift

När man som ung träffat den stora kärleken och flyttar ihop i nyinköpt hus, då är det viktigt att även tänka på juridiken. När något väl händer är det försent.

JURIDIK – Det är förvånansvärt att några rader på ett papper gör så stor skillnad, säger Annika Johansson, familjerättsjurist i Tranemo och Gislaved.

Att ha tänkt efter före och skrivit papper kring hur man vill ha det vid skilsmässa/separation och dödsfall, eller om man inte gjort det, det kan få väldigt stora proportioner i människors liv.

– Människor förstår ofta inte allvaret och konsekvenserna, säger Annika Johansson.

Sambolagen som är det som gäller om man inte är gifta är otydlig, tycker Annika Johansson. Den bygger mycket på tolkningar, som styrs av tidigare rättsfall.

– Och den omfattar inte det folk tror. Det är inte som att vara gifta. Äktenskapsbalken har tydligare regler.

Idag är det fler separationer mellan sambor, än vad det är äktenskapskillnader mellan gifta. Därför får människors ovilja att ta tag i saken ökande konsekvenser.

– Och det påverkar även samhällets ekonomi, när människors ekonomi efter separationer blir sämre och de till exempel behöver bostadsbidrag.

Grundläggande familjerättsjuridik borde därför ingå i grundskolan tycker hon.

Sambolagen går att avtala bort, men den går inte att utvidga.

– Man kan inte hitta på egna regler och skriva avtal, det gäller inte.

Varför tror du människor tvekar att gifta sig, om det ändå är det bästa?

– Bra fråga, jag tror människor vill känna sig fria och självständiga. Man är mer individualist idag. Men man sitter ändå i smeten när man flyttat ihop, skulle jag vilja säga.

Och man kan ha ett friare upplägg när det gäller ägande som gift, om man skriver äktenskapsförord om enskild egendom.

Den största faran är att

sambor inte ärver varandra.

– Som sambo har du bara rätt till två basbelopp av bostad och bohag. Ett basbelopp är 44 000 kronor.

Både särkullbarn och gemensamma barn kan påverka vid arv. Är man gifta så har särkullbarnet rätt att ärva direkt, före de egna barnen som får vänta till båda föräldrarna gått bort. Men är man sambo så ärver de gemensamma barnen först.

– Det innebär att man kan få ta lån och lösa ut sina egna barn ur huset, till marknadspris, eftersom omyndiga inte får stå på lån och i regel inte kan äga hus.

Pengarna blir sedan överförmyndarspärade på ett bankkonto.

– Det är ett problem att ha sina egna barn som ekonomisk motpart. Det är ju nog mycket kaos och tragik efter ett dödsfall.

Det verkar vara mentalt jobbigt för människor att gå till en jurist.

– Det är ett motstånd att

prata om döden och separation. Man tänker ”inte just nu”.

Men man kan börja med att informera sig via webben, där både lokala juristfirmor och online-jurister har lättillgänglig information. Banken har också ofta samarbete med jurister och kan förmedla kontakt.

– Att skriva testamente och samboavtal innan något händer kan man se som att ha en försäkring på huset. Den kostar också en slant, men om det brinner kostar det mycket mer.

Ann Sofie Wahlberg
annsofie@stthuset.com

Annika Johansson är familjerättsjurist på Jurist- och bouppteckningsbyrån i Tranemo och Gislaved. Foto: Privat

TIPS: Innan du köper hus och flyttar ihop

1. Ha koll på sambolagen

Läs på och se vad den reglerar. Hur finansierar ni huset? Betalar ni det i lika delar? Enligt sambolagen ska man vid separation dela bostaden lika. Om den ene finansierar mer, skriv då reverser, skuldebrev och gör ett samboavtal.

2. Överväg giftermål

Att vara gift har betydelse även för andra

saker än arv och skilsmässa. Även villkor för livförsäkringar kan styras av om man är gifta, och rätten att bo kvar i bostaden.

3. Se över försäkringar

Om något händer kan det vara bra för en själv och partnern att vara försäkrad, med liv- sjuk- och olycksfallsförsäkring. Det är när man är ung och frisk som man ska teckna sådana försäkringar, innan man hunnit få krämpor.

4. Utgå från det värsta

Man ska tro människor om gott men utgå från det värsta. Man tänker att ”inget ska hända, min parter kommer inte att bråka vid separation, min partners föräldrar kommer inte att ställa till det vid dödsfall”. Men så ser verkligheten inte ut.

Källa: Annika Johansson